Skåne läns författningssamling

Länsstyrelsen Skåne

12FS 2026:16
Utkom från trycket
den 24 september 2026

Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter om vattenskyddsområde för Östra Ljungby, grundvattentäkt i Klippans kommun;

beslutade den 16 september 2026.
(476-2025)

1. Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) att inrätta ett nytt vattenskyddsområde för Östra Ljungby, grundvattentäkt i Klippans kommun. Skyddsområdet är indelat i primär och sekundär zon enligt vad som framgår av bifogad karta, bilaga 1.

2. Länsstyrelsen Skåne beslutar att det gamla vattenskyddsområdet och föreskrifter för Östra Ljungby samhälle, beslutat av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 22 november 1995 (dnr: 2470-9818-94), upphävs när detta beslut fått laga kraft.

3. Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att fastställa nedan angivna nya föreskrifter för vattenskyddsområdet. Dessa föreskrifter träder i kraft den 24 september 2026 och ska enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gälla omedelbart även om beslutet överklagas och ska tillämpas i stället för de äldre föreskrifterna fram till att dessa upphävs enligt punkt 2 ovan.

4. Länsstyrelsen Skåne överlåter till den kommunala nämnden för miljöfrågor i Klippans kommun att besluta i frågor om dispens, tillstånd och anmälan enligt föreskrifterna på det sätt som framgår nedan.

Definitioner

Avfall: Avser varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med enligt 15 kap. 1 § miljöbalken (MB).

Brandfarlig vätska: Avser vätska med flampunkt som inte överstiger 100°C.

Cistern: Avser behållare med tillhörande säkerhetsutrustning och tillbehör för brandfarliga vätskor och spilloljor där trycket ovanför vätskeytan varken kan överstiga atmosfärtrycket med mer än 0,5 bar eller understiga det med mer än 0,0065 bar. Cistern i mark avser cistern helt eller delvis under markytan. Cistern ovan mark avser cistern helt ovanför markytan.

Dagvatten: Avser avrinnande vatten på markytan eller på en konstruktion.

Dubbelmantlade rör- eller slangledningar: Avser ett rör eller en ledning tillverkad av två lager stål eller annat material som är beständigt mot brandfarliga vätskor och spilloljor och som fångar upp läckage.

Fordon: Med fordon avses i dessa föreskrifter motordrivet fordon. Motordrivet fordon avser fordon som för sitt framdrivande är försett med motor, dock inte ett sådant eldrivet fordon som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon (Lagen (SFS 2001:559) om vägdefinitioner).

Förorenade massor: Med förorenade massor avses i dessa föreskrifter massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av den kommunala tillsynsmyndigheten.

Hantering: Avser tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning (inklusive spridning), omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Kemiskt bekämpningsmedel: Avser en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom (14 kap. MB). Ett kemiskt bekämpningsmedel kan vara ett växtskyddsmedel eller en biocidprodukt. Kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas som kemiskt bekämpningsmedel.

Kemisk produkt: Avser ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara (14 kap. 2 § MB).

Miljöfarlig verksamhet: Definieras i 9 kap. 1 § MB och samma definition gäller i dessa föreskrifter. De miljöfarliga verksamheter som regleras i dessa föreskrifter återfinns i 2–32 kap i miljöprövningsförordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar).

*Punktbekämpning**:*** Avser en begränsad bekämpningsinsats mot växter, ohyra eller skadedjur som riskerar att orsaka skada på egendom eller en hälsorisk för människor. Behovet ska vara hastigt påkallat. Endast enstaka punktvis bekämpning avses, inte all hantering (se definition).

Insatsen kan innebära exempelvis:

- bekämpning som utförs med sprayburkar för hushållsbruk.

- bekämpning eller behandling av en stam eller ett rotsystem i taget om den använda metoden har sådan precision att inget bekämpningsmedel hamnar någon annanstans än på det avsedda objektet och endast täcker/berör en begränsad del av objektet.

Som punktbekämpning räknas inte fläckvis behandling runt skogsplantor över ett helt hygge. En totalinsats fördelad över flera tätt på varandra följande spridningstillfällen räknas inte som punktbekämpning.

Sekundärt skydd: Avser skyddsanordningar som, var och en för sig eller tillsammans, har som funktion att fånga upp läckage, överfyllning och spill för att förhindra spridning till omgivningen. En dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En tät invallning är en annan typ av sekundärt skydd.

Större schaktningsarbeten: Avser här sänkning av markytan på utstakat område för större anläggningsarbeten än för grundläggning av enskild villa.

Upplag/uppläggning: Avser tillfällig eller permanent förvaring direkt på marken.

Växtnäringsämnen: Avser konstgödning, mineraliska gödselmedel, stallgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), biogödsel, avloppsslam, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet. Med andra organiska gödselmedel avser i föreskriften animaliska biprodukter, benmjöl, rötrester (inkluderat biogödsel) och kompost (hushållskompost avses inte).

Yrkesmässig: Definieras i dessa föreskrifter som all användning som utförs som ett led i en näringsverksamhet eller annars som en del av en yrkesutövning. Definitionen har sitt ursprung i definitionen av yrkesmässig användare i artikel 3.1 i direktiv 2009/128/EG: ”en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verk-samhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer”.

I övrigt hänvisas till branschens vedertagna begrepp.

Skyddsföreskrifter

1 § Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor med en sammanlagd volym överstigande 50 liter kräver **tillstånd**. *Undantag gäller för transporter.* *Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.* *Undantag gäller för påfyllning och användning i transformatorstationer på elnätet förutsatt att läckage inte kan ske till mark och vatten.* *Undantag gäller för cisterner i och ovan mark som har sekundärt skydd och för vilkas rörledningar och slangledningar som är anslutna är dubbelmantlade eller har sekundärt skydd.*	Ingen föreskrift.

Information: Hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor inom vattenskyddsområde regleras även genom andra bestämmelser, se avsnittet Övriga upplysningar.

2 § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av kemiska bekämpningsmedel är **förbjuden**. *Undantag gäller för transporter.* *Undantag gäller för punktbekämpning.* *Undantag gäller för privatpersoners användning inomhus.*	Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver **tillstånd**. *Undantag gäller för transporter.* *Undantag gäller för punktbekämpning.*

Information: Bekämpningsmedel regleras även genom andra bestämmelser, se avsnittet Övriga upplysningar. Från den 1 oktober 2021 gäller förbud mot växtskyddsmedel bland annat på tomtmark för bostadshus och på krukväxter i hemträdgårdsmiljö (förordning 2014:425 om bekämpningsmedel).

3 § Växtnäringsämnen

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Lagring och spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning är **förbjudet**.	Lagring och spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning är **förbjudet**.
Yrkesmässig spridning av övriga växtnäringsämnen kräver **tillstånd**.	Yrkesmässig spridning av övriga växtnäringsämnen kräver **anmälan**.
Lagring av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kräver **tillstånd**.	Lagring av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kräver **anmälan**.
Undantag gäller för lagring inomhus.	*Undantag gäller för lagring inomhus.*

4 § Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny miljöfarlig verksamhet som medför, eller riskerar att medföra, utsläpp till mark, ytvatten eller grundvatten kräver **anmälan**.	Ny miljöfarlig verksamhet som medför, eller riskerar att medföra, utsläpp till mark, ytvatten eller grundvatten kräver **anmälan**.
Undantag gäller för de miljöfarliga verksamheter (A-, B- eller C-verksamhet) som redan omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller motsvarande gällande lagstiftning.	*Undantag gäller för de miljöfarliga verksamheter (A-, B- eller C-verksamhet) som redan omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) eller motsvarande gällande lagstiftning.*

5 § Bark, flis, spån och timmer med mera

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Bevattning av timmer är **förbjudet**. Upplag av bark, flis, spån, massaved, timmer och GROT (grenar och toppar) som varar mer än 6 månader är **förbjudet**. *Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.* Upplag av bark, flis, spån, massaved och timmer som varar mindre än 6 månader kräver **tillstånd**. *Undantag gäller för upplag som är mindre än 500 m^3 fub (fast mått under bark) och lagras kortare tid än tre månader förutsatt att upplaget inte sker på grusytor.* *Undantag gäller för lagring av GROT i upplag i avvaktan på borttransport.* *Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.*	Bevattning av timmer är **förbjudet**. Upplag av bark, flis, spån, massaved, timmer och GROT (grenar och toppar) som varar mer än 6 månader är **förbjudet**. *Undantag gäller för lagring av obehandlat virke för uppvärmning för husbehov.*

6 § Dagvatten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny anläggning för infiltration av dagvatten kräver **tillstånd**. *Undantag gäller för anläggningar för enbostadshus.* Ändring av befintlig anläggning för infiltration av dagvatten kräver **tillstånd**. *Undantag gäller för anläggningar för enbostadshus.*	Ingen föreskrift.

7 § Snö

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Upplag av snö från område utanför primär skyddszon är **förbjudet**.	Upplag av snö från område utanför sekundär skyddszon är **förbjudet**. *Undantag gäller för uppläggning av snö från primär skyddszon.*

8 § Väg

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Upplag av asfalt, oljegrus, vägsalt eller saltinblandad sand/grus är **förbjudet**.	Upplag av asfalt, oljegrus, vägsalt eller saltinblandad sand/grus kräver **tillstånd**.

9 § Fordonstvätt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Fordonstvätt med avfettnings-, rengörings- eller tvättmedel är **förbjudet**. *Undantag gäller för fordonstvätt i anläggning som är prövad enligt miljöbalken.*	Fordonstvätt med avfettnings-, rengörings- eller tvättmedel är **förbjudet**. *Undantag gäller för fordonstvätt i anläggning som är prövad enligt miljöbalken.*

10 § Materialtäkt samt schakt- och anläggningsarbeten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av materialtäkt för uttag av sand, grus eller berg är **förbjudet**. Uppläggning av förorenade massor är **förbjudet**. Uppläggning av avfall eller massor med okänt föroreningsinnehåll under längre tid än tre månader är **förbjudet**.	Nyetablering av materialtäkt för uttag av sand, grus eller berg är **förbjudet**. Uppläggning av förorenade massor är **förbjudet**. Uppläggning av avfall eller massor med okänt föroreningsinnehåll under längre tid än tre månader är **förbjudet**.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borrningar kräver **tillstånd**.	Större schaktningsarbeten, sprängning av berg, pålning, spontning eller borrningar kräver **tillstånd**.
Undantag gäller för erforderligt schaktningsarbete i samband med underhåll av markförlagda ledningar, vägunderhåll eller liknande, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.	*Undantag gäller för erforderligt schaktningsarbete i samband med underhåll av markförlagda ledningar, vägunderhåll eller liknande, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.*
Undantag gäller för normalt förekommande underhållsåtgärder som är av lokal omfattning för kommunal och statlig väg, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.	*Undantag gäller för normalt förekommande underhållsåtgärder som är av lokal omfattning för kommunal och statlig väg, men ska utföras under iakttagande av den försiktighet som krävs för att grundvattnet inte ska påverkas.*
Undantag gäller för akuta åtgärder som måste genomföras för att undvika risk för människors hälsa eller miljön.	*Undantag gäller för akuta åtgärder som måste genomföras för att undvika risk för människors hälsa eller miljön.*
Användning av avfall, förorenade massor eller massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll, för utfyllnad eller andra anläggningsarbeten, kräver **tillstånd**.	Användning av avfall, förorenade massor eller massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll, för utfyllnad eller andra anläggningsarbeten, kräver **tillstånd**.
Undantag gäller för återfyllnad med uppgrävda massor, som inte misstänks vara förorenade och som har varit tillfälligt upplagda.	*Undantag gäller för återfyllnad med uppgrävda massor, som inte misstänks vara förorenade och som har varit tillfälligt upplagda.*

11 § Enskild brunn

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av brunn för vattenuttag kräver **tillstånd**. Ändring av befintlig brunn för vattenuttag kräver **tillstånd**.	Nyetablering av brunn för vattenuttag kräver **tillstånd**.

12 § Brandövningsplats

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Etablering av brandövningsplats är **förbjuden**.	Etablering av brandövningsplats är **förbjuden**.

Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den 24 september 2026. Enligt 7 kap. 22 § MB ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om beslutet överklagas.

Övergångsbestämmelser

Den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter i sin näringsverksamhet bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning för vilken förbud införs enligt dessa föreskrifter ska detta förbud börja gälla först två år efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter, såvida förbud inte gällde enligt äldre skyddsföreskrifter.

Den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning för vilken krav på tillstånd eller anmälan gäller enligt dessa föreskrifter ska senast två år efter ikraftträdandet ha inkommit till prövningsmyndigheten med en ansökan om sådant tillstånd eller anmälan, såvida krav på tillstånd eller anmälan inte gällde enligt äldre skyddsföreskrifter.

Befintliga cisterner i sekundär zon ska ha sekundärt skydd inom två år efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter, om cisternen inte redan omfattas av 3 § i övergångsbestämmelser till Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.

Dispens

Om det finns särskilda skäl kan den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från förbud i föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § MB. I beslut om dispens kan den kommunala nämnden för miljöfrågor föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § MB). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor som anses erforderliga för att skydda vattentäkten. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattentäkten. Ansökan om tillstånd ska lämnas in skriftligen.

Anmälan

I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid avses minst 6 veckor. Vid beslut kan den kommunala nämnden för miljöfrågor föreskriva om försiktighetsmått som anses erforderliga för att skydda vattentäkten. Anmälan ska lämnas in skriftligen.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder mot den hantering och de verksamheter och åtgärder som är nödvändiga för vattentäktens bedrivande. Generellt undantag från föreskrifterna vad avser tillstånd, anmälan och dispens från skyddsföreskrifterna gäller för arbeten som vattentäktens huvudman utför för utbyggnad, drift, underhåll med mera.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för genomförande av nödvändiga insatser för att avhjälpa akut föroreningsrisk i samband med olyckshändelse, spill eller läckage. Akuta åtgärder som måste genomföras för att undvika risk för människors hälsa eller miljön undantas föreskrifterna. Det kan handla om olyckor, brand, räddningsinsatser och läckage på ledningsnät eller annan infrastruktur som direkt måste åtgärdas. Alla åtgärder ska dokumenteras. *Se* även *Anmälan om olyckshändelse* nedan.

Övriga upplysningar

Tillsyn

Detta beslut har fattats av Länsstyrelsen, som därmed skulle ha tillsyn över vattenskyddsområdets föreskrifter enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Länsstyrelsen har med stöd av 1 kap. 18–19 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) överlåtit tillsynen till den kommunala nämnden för miljöfrågor i beslut den 5 september 2014 (dnr: 13865-2014).

Skyltning

Där allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet eller vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annans mark får tas i anspråk för detta (7 kap. 22 § MB). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk. För att sätta upp skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, krävs inom vägområdet enligt 43 § väglagen (1971:948) tillstånd av väghållningsmyndighet. Inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd.

Hänsynsregler

De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). Reglerna innebär att alla alltid måste vara försiktiga och vidta de åtgärder som behövs för att skydda, förebygga, hindra och motverka risk för skada eller olägenhet på hälsa och miljö. Det handlar bland annat om att ha kunskap om hur den egna verksamheten eller åtgärden riskerar att inverka på människors hälsa eller miljön och vid behov vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att begränsa påverkan.

Övrig lagstiftning

Tillstånd, anmälan eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Dubbelprövning kan förekomma. Ett exempel är Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor, vari det ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Ett annat exempel är förordning 2014:425 om bekämpningsmedel.

Ny lagstiftning

Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. MB.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet som anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan ha rätt till ersättning. Om inte överenskommelse nås med sökande (kommunen) kan krav på ersättning eller inlösen av fastighet ställas till Mark- och miljödomstolen enligt 31 kap. MB. Talan ska väckas inom ett år från det att beslutet fått laga kraft.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för yt- eller grundvattenföreorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om händelsen enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till SOS Alarm, telefonnummer 112, eller i icke-akuta fall till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

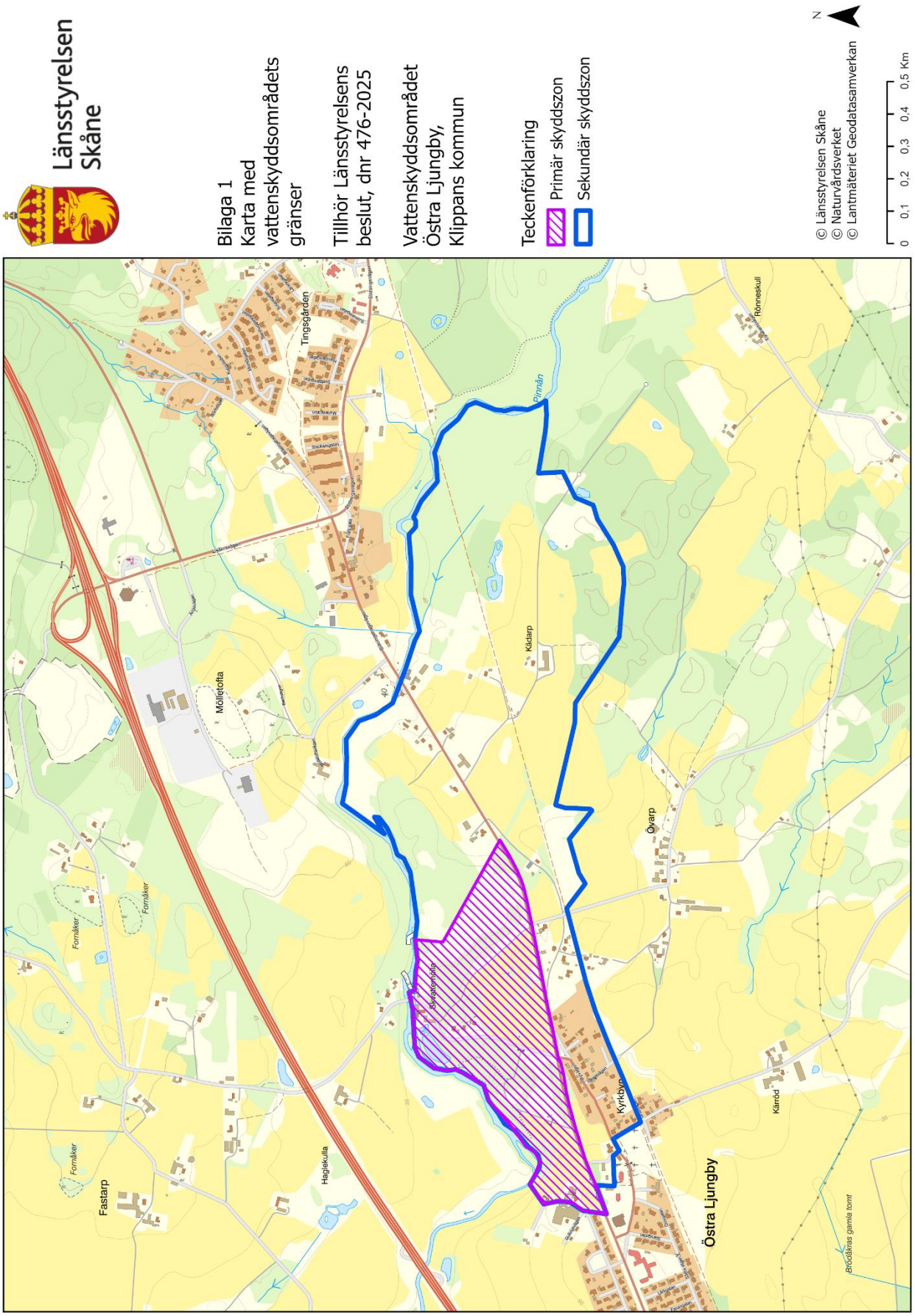
Dessa föreskrifter träder i kraft den 24 september 2026.

På Länsstyrelsens vägnar

PETER DANIELSSON

Anette Mellström
(Vattenenheten)

Bilaga 1

Länsstyrelsen Skåne
Bilaga 1
Karta med vattenskyddsområdets gränser
Tillhör Länsstyrelsens beslut, dnr 476-2025
Vattenskyddsområdet Östra Ljungby, Klippans kommun
Teckenförklaring
Primär skyddszon
Sekundär skyddszon
N
© Länsstyrelsen Skåne
© Naturvårdsverket
© Lantmäteriet Geodatasamverkan
0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 Km
Östra Ljungby
Fastarp
Hagleklulla
Möllelofta
Tingsgården
Kådarp
Övarp
Kyrkbyn
Kärröd
Rönneskull
Ringsjöån
Fornåker
Skvatemåla
Brödåkras gamla torrt